

## **Het dorp Kloetinge in de Middeleeuwen: het Outdorp, de kerk, het Gasthuis, de Oostkeure, twee hoogwerven, de Schuitvaart en de Poortgracht**

Contact: Egbert Lantinga ([egbert.lantinga@gmail.com](mailto:egbert.lantinga@gmail.com))

In 1216 wordt voor de eerste keer het dorp Kloetinge als plaatsnaam op Zuid-Beveland vermeld. Paus Innocentius III bevestigde namelijk in dat jaar de kerk en bijbehorende kapellen en tienden van onder meer de parochies *Clotinge* en *Gous* als zijnde in het bezit van het kapittel van St Pieter te Utrecht. Van beide kerkelijke parochies is echter na nadere analyse vastgesteld dat ze op dat moment reeds meer dan een halve eeuw bestonden. **Kort na 1216 zijn vervolgens Kapelle ter Maalstede en Kattendijke afgescheiden als dochterparochies van Kloetinge.** Hieruit kan geconcludeerd worden dat, voorafgaande aan de bouw van de kerk in de dorpskom van Kapelle, de heren van Maalstede eerst een kapel bij hun kasteelberg ten noordoosten van deze kerk hebben gehad.

De heren van Maalstede waren ongetwijfeld ook in Kloetinge de belangrijkste investeerders tijdens de beginfase van de bouw van de kerk. Tot voor enkele jaren is steeds gedacht dat deze in de tweede helft van de 13de eeuw een aanvang nam, maar volgens recent onderzoek zal dit toch wat later zijn geweest. Uit jaarringenonderzoek is namelijk gebleken dat de gebinten bovenin het koor afkomstig waren van boomstammen welke rond 1320 zijn gekapt. Uit deze periode weten we dat de heren van Maalstede de grootste ambachtsbezitters in Kloetinge waren. Vermeldenswaard is ook dat in 1340 volgens de Grafelijke rekeningen in het **Outdorp van Cloetinge** een ambacht ter grootte van 5 gemeten minus 50 roeden werd verkocht binnen het geslacht Van der Maalstede: *In Cloetinge in Boudins kinder ambocht van der Maelstede, [aan] Joncvrou Lisebet, Lodewijcs weduwe, in Outdorp 5 m. praeter 50 r.* Gelet op de genoemde oppervlakte en de ligging ervan in het *outdorp* moet hier sprake zijn van de vroone de *Oude Vijverboomgaard* achter de oostkant van het Marktveld met daarin de motteheuvel *Het Wal*. Met een vroone werd oorspronkelijk een –voormalige-middeleeuwse woonplaats van een ambachtsheer aangeduid waarover tot in de 19<sup>de</sup> eeuw geen waterschapsbelasting betaald hoefde te worden. Wel waren de latere eigenaars *cijns*, een grondbelasting, verschuldigd aan de ambachtsheer waaronder de plaats viel.

Tijdens de bouw van de huidige kerk moet de **parochie Kloetinge** al een behoorlijk aantal ingezetenen hebben gehad, want in 1282 waren er al een **gasthuis (*hospitali*)** en een **armenstichting (*Sancto Spiritui*)**. Deze kerkelijke instellingen staan vermeld in een oorkonde uit dat jaar waarin Imaina van Borselen, weduwe van ridder Hendrik Berthout uit Mechelen en eerder getrouwd met Gerard van der Maalstede, veertien gemet land in de parochie Nisse schenkt aan het klooster Jeruzalem bij Biezelinge. Dit met de last om jaarlijks uit de opbrengst drie pond oude Vlaamse op bepaalde wijze te verdelen onder de dienstdoende priester van het klooster, het

convent en twaalf kerken en kerkelijke instellingen. Hiertoe behoorden dus onder meer het gasthuis en de armenstichting in Kloetinge.

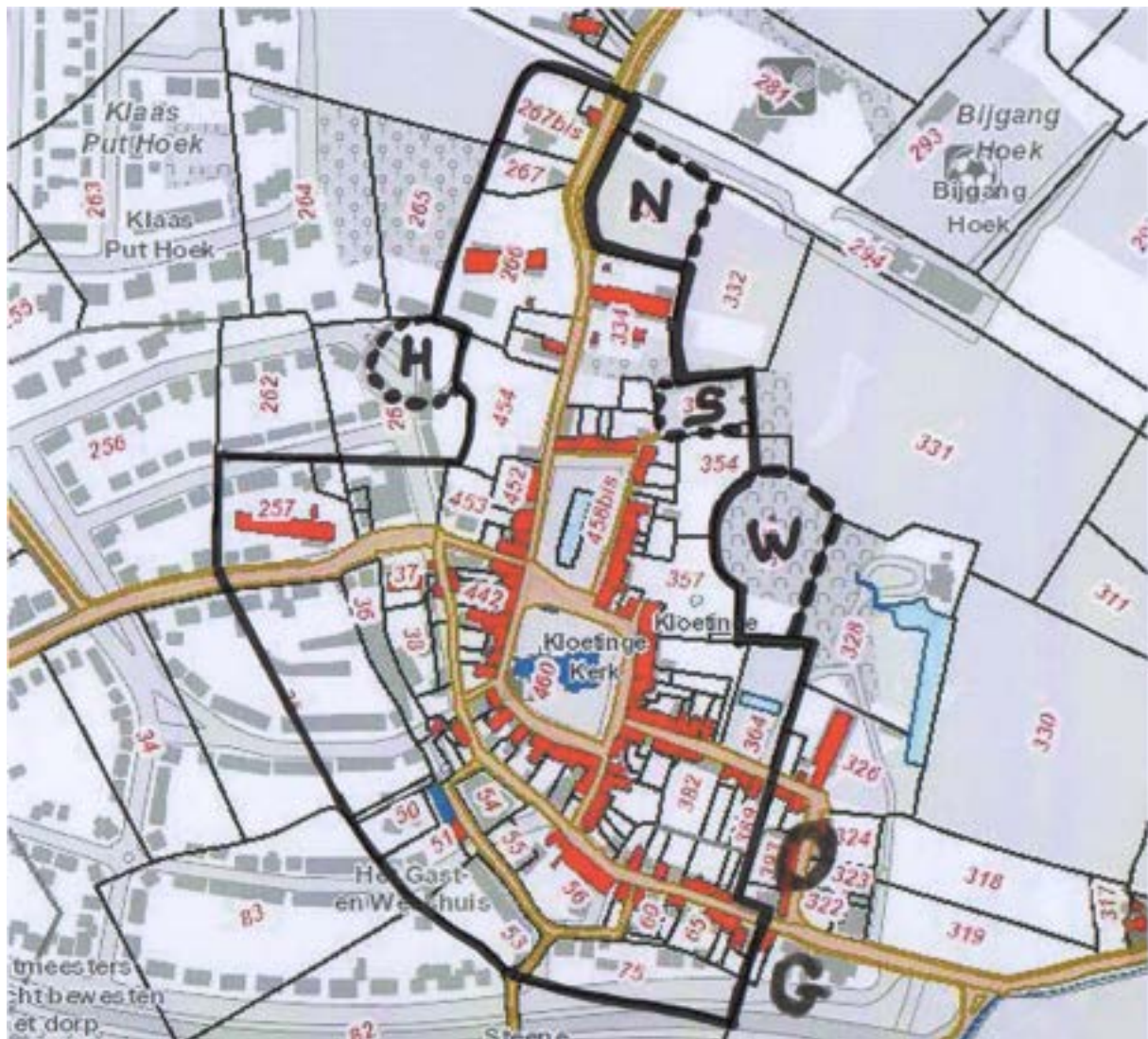
Van het Middeleeuwse Kloetinge is bekend dat er aan de zuidkant van de Oudstraat (later Schoolstraat en nu Schimmelpennickstraat) een **Gasthuis** stond. De exacte ligging was ten zuidoosten van de noordelijke afslag naar de huidige Jachthuisstraat. Gasthuizen waren in de volle Middeleeuwen met name bestemd voor huisvesting van vreemdelingen en zieke reizigers. Aan de oostkant van het Gasthuis bevond zich een perceeltje van 125 roeden dat eertijds *den Esel* werd genoemd, de oude benaming voor een drassig of schraal stuk weiland. Dit perceeltje grensde verder oostwaarts aan 't *Meulpitje*, een voormalige openbare drinkput aan de westkant van de zuidelijke afslag van de Kapelseweg naar de Oostmolenweg.

Ten zuiden van het Gasthuis lag het **Gasthuis boogaertken**. Hiervan is bekend dat het aan de westkant begrensd werd door de **poortgracht** welke met een lengte van bijna 3 kilometer om de oorspronkelijke dorpskern van Kloetinge gelopen heeft. De poortgracht maakte hier -vanuit het noorden gezien- een bocht om een *boogert*, een vroone van 1 gemet en 75 roeden *binnen de poortgrachte*, welke zich in westelijke richting uitstreckte tot aan de *Cleenen Steenwech*.

Van het oude Breda is overgeleverd dat zich ook daar het gasthuis net buiten de omringende gracht bevond, dit vanwege besmettingsgevaar. In lijn hiermee moeten we nog iets bijzonders van het oude Kloetinge noemen en dat is de **Oostkeure**. Hiermee werd het gebied aangeduid waarbinnen later de zuidelijke tak van de Nieuwstraat (nu Jachthuisstraat) lag. In Kloetingse belastingregisters uit de 17de en 18de eeuw beginnen de lijsten van hoofdbewoners steevast met die van de Oostkeure en de oostzijde van de Nieuwstraat gezamenlijk. Deze aparte vermelding moet een reden hebben gehad en wij hebben daarom een sterk vermoeden dat dit later bebouwde gebied zich eertijds buiten de poortgracht, en dus ook buiten de oorspronkelijke dorpskom, bevond. Dit wordt ondersteund door een soortgelijke situatie in het middeleeuwse Sluis. Daar was zelfs sprake van zowel een Oostkeure als een Zuidkeure. Ze werden zo genoemd omdat zij oorspronkelijk ten oosten en ten zuiden van (en dus buiten) het rechtsgebied van de schepenen lagen.



De Poortgracht ten ZW van hoogwerf 't Wal (2016)



De Middeleeuwse **Poortgracht** rondom de dorpskern van Kloetinge

H = Hoogwerf de Hemberch

N = Hofstede 't Noorthof

S = Het Steenhof (neerhof van hoogwerf 't Wal)

W = Hoogwerf 't Wal in de Oude Vijverboomgaard (het Outdorp)

O = De Oostkeure

G = Het Gasthuis

## De vroegste historie van de huidige dorpskern van Kloetinge

In de winter 1968/'69 zijn in de dorpskern rioleringsgleuven gegraven tot op een diepte van zo'n 4 meter. Hierbij zijn bodemprofielen opgetekend en veel archeologische vondsten gedaan. De oudste bewoningssporen bevonden zich aan de west- en zuidwestkant van de kerk en dateren hoogstwaarschijnlijk uit de 10<sup>de</sup> eeuw. Tot slot, de dorpskern van Kloetinge is opgeworpen op twee kleilagen met daaronder een ongestoorde veenlaag. Er is dus geen sprake van ligging op een kreekrug zoals vaak wordt beweerd. Dezelfde situatie doet zich ook voor in Yerseke en Kruijningen en deze drie dorpen behoren tot de oudste van Zuid-Beveland.



Dorpsgezicht Kloetinge met de **Hemberg** en langs de bomenrij de **schuitvaart** tussen Kloetinge (*'t Ouwe Veeruus* aan het Noordeinde) en de Voorstad van Goes (ca 1610)



De **schuitvaart** van Goes via Kloetinge naar Kapelle (tweede deel aangelegd ca 1600)

## Het steenhuis in het Middeleeuwse Kloetinge

In **1341** werden open brieven van Heer Jan van Beaumont verzonden naar “**Clais Jans s. kindere van Cloetinghe** ende ane ander lude, die den dijc van **Mannee** ane ghevaert hadden” met het verzoek om alle “ghesworne bewesten Yerseke in Zootbeveland” naar Middelburg te laten komen. Hieruit kunnen we afleiden dat er bij Mannee in die tijd een haventje was.

Op 25 september **1352** gaf Graaf Willem V van Beieren commissie aan **Jan Cleijs Janssoonssoon van Cloetinge** als **hoofdman** over Sinoutskerke, 's Heer Abtskerke en 's Heer Hendrikskinderen.

Op 26 juni **1353** gaf Graaf Willem V van Beieren commissie aan **Clais Janssoon** als bewaarder van **het huis te Cloetinge**.

Vervolgens gaf Hertog Willem V op 27 april **1356** aan **Dirc Claessone van Cloetinge** zijn eigen huis, geheten **het Steenhuis van Cloetingen mit allen sinen toebehoren binnen sinen voersten graften**, en dat hij aan de hertog had opgedragen, in erfleen.

Op 13 juni **1453** oorkondt Klaas Hijmanszoon, geestelijke en openbaar notaris te Goes, dat **Gillis Clayssone uit Kloetinge** aan Hendrik II van Borsele, heer van Veere, Zandenburg en Heemsrode, heeft verkocht een **omgracht kasteeltje** (“quoddam fortilicium”) met aangrenzende huiserven, gelegen binnen de **poortgracht** van Kloetinge, alsmede collatierechten in het **Gasthuis te Kloetinge**, en het patronaatsrecht van de vicarie van sint Agatha in de kerk te Kloetinge, van die van sint Nicolaas in de kerk te Nisse en van die van Onze Lieve Vrouw kerk te Sinoutskerke, zoals dat alles is bezeten door Gillis' voorvaderen, **heren van Waanskinderen**.

Op 27 mei **1627** verkocht Francynken Bollaerts, weduwe wijlen de heer dijkgrave Soetwater, geassisteerd met haar soone Jan Croone, **de oude (vijver)boomgaert en vroone gelegen int Middellambacht van Cloetinge in den Bijganck waarin het bergken off den tooren in besloten ligt**, aan de schout Marinus Heyndricx.

## Genealogie van de Heren van Waanskinderen

1. Jan N., zonen Clays Jans (nr. 2), Simon Jans, Gheerolf Jans en Willem Jans
2. Clays Jans, overl. tussen 1353 en 1356, zonen Jan Clays en Dierc Clays (nr. 3)
3. Dierc Clays, overl. voor 1381, zonen Clays Diercx (nr. 4), Willem Diercx en Gillis Diercx
4. Clays Diercx, overl. voor 1429, zonen Gillis Clays (nr. 5) en Oolaut Clays
5. Gillis Clays Diercx, overl. na 1461, tr. Lysbeth N.

Het ambachtelijk bezit van Clays Jans (nr. 2) en zijn drie broers bedroeg volgens de Grafelijke rekeningen in de eerste helft van de 14<sup>de</sup> eeuw een kleine 700 gemeten (ongeveer 275 ha), bijna 20% van de totale oppervlakte van de parochie Kloetinge. Tevens hadden zij ambachtelijk bezit in Sinoutskerke.



Zegel van Gillis Clays Diercx, Heer van Waanskinderen (Zeeuws Archief)

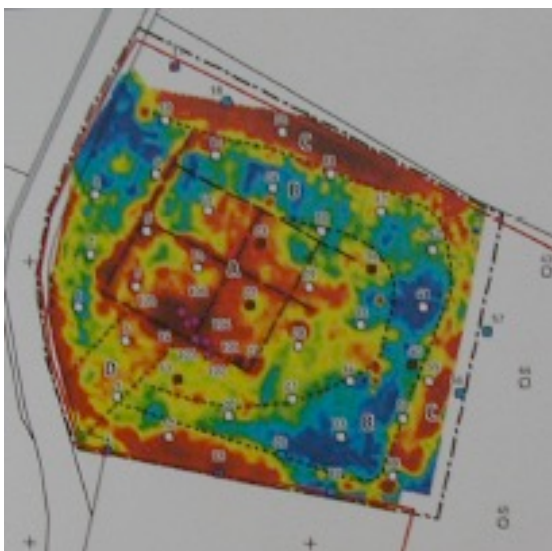
## Het Noordhof, het Schurenhof, het Slot en hofstede Ravenstein

In de 16<sup>de</sup> eeuw bevond zich tussen de noordzijde van het Marktveld, het Noordeinde en het Langedijkje een hoeve genaamd het **Noordhof** met het bijbehorende **Schurenhof** en een wagenhuis. De oudst bekende eigenaar was dijkgraaf Jan Adriaans Blancx, afkomstig uit Kloetinge. Na zijn overlijden kwam kort voor 1600 de hoeve in bezit van dijkgraaf Cornelis Adriaans Soetwater, afkomstig uit Goes.

De afgelopen twee eeuwen is een aantal keren gesuggereerd dat eertijds de oude “Heren van Cloetingen” hier hebben gewoond in een kasteeltje. Uitgebreid onderzoek heeft echter uitgewezen dat een adellijk geslacht Van Cloetingen nooit heeft bestaan.

Terug naar het Noordhof. Bekend is dat het in 1713 in bezit kwam van de uit Goes verbannen roomse pastoor Charliers en diende als R.K. pastoriehuis. Dit heeft echter maar één jaar geduurd en daarna werd het afgebroken door de nieuwe eigenaar, de Kloetingse schout Cornelis van Noorden. Op dezelfde locatie verrees toen een nieuwe hofstede welke de naam **Het Slot** kreeg. In 1809 werd het beschreven als *“een hegt, sterk en welbetimmerde hofsteede, bestaande in een woonhuis, bakkeet, twee schuuren, een waagenhuis, en verdere getimmertens staande op 150 Roeden vroone”*. Lang heeft het toen echter niet meer bestaan want voor 1832 was alles afgebroken.

Het Schurenhof met het wagenhuis is in de tweede helft van de 17<sup>de</sup> eeuw door verkoop afgesplitst van het Noordhof. Rond 1750 heeft de uit Hoedekenskerke afkomstige dijkgraaf Jan Haverhoek, later schout van Kloetinge, op de plaats van het Schurenhof een nieuwe hofstede laten bouwen. De gebinten van het nog steeds bestaande wagenhuis dateren ongetwijfeld uit de Middeleeuwen. Vanaf circa 1900 staat de boerderij bekend als Hofstede **Ravenstein**.



In 2003 zijn op basis van gedetailleerd bodemonderzoek de funderingen van het Noordhof en Het Slot in kaart gebracht.

In 2010 is vastgesteld dat de hiervoor gebruikte bakstenen uit de 14<sup>de</sup> of 15<sup>de</sup> eeuw dateren. Veel puin is in de omringende gracht gestort.

Overzicht transportakten m.b.t. hofstede Noordhof en woonhuis Het Slot (1601-1809). Bron: Archief van het Gerecht van Kloetinge, Zeeuws Archief, Rechterlijke Archieven van de Zeeuwse Eilanden (RAZE), inv. nrs. 3106-3203.

Jaar	Koper	Verkoper	Object
1601	Cornelis Soetwater	Jan Jansen Jonxte	Huys genaemt <i>Noirthoff</i> op eijgen vroone ende mijne heeren van Cloetingen ambacht mitsgaders de schueren, keeten, hoven, en boomgaerden
1634	Cornelis Bruijne	Francyna Bollaerts wed. dijkgraaf Soetwater, gesterkt met haar zoon Jan Croone	Huysinge in het noord eynde op eijgen vroone genaempt <i>het noorthoff</i> met het schuyrhoff, schuyren, stallingen mitsgaders de erffen van het noort en schuyrehoff groot omtrent 1 gemet 100 roeden, mitsgaders den ouden ouden boomgaert aldaer oost en noort aen wesen daar is 150 roeden eygen vroone te samen 2 gemet 65 roeden. Haer leven lanck geduyren sal [door haar] gebruyckt werden seecker boomgaerdeken genaempt het bekken gelegen benoorden het noorthoff. De vercooperse behoude aen haer het plantsoen staende binnen den oude gewesenen <i>thuis op het schuijrhoff</i> en geduijren haer leven het volle gebruyck van het wagenhuijs aldaer annex de groote schuijrhoff. De pachter vermach uit te reijen alle de bomen staen op het noorthoff bewesten het huijs
1694	Burgemeester Jacob Nollens [rekenmeester Goes]	Helena Hoeckgeest [e.v. Jacobus Bruijne, mede-erfgenamen van Cornelis Bruijne]	Hofsteede int Noort eijnde genaemt <i>het Noordhoff</i> tsamen 2 gemet 248 roeden, hoff als boomgaert daaronder 150 roeden vroone; O Geerardus Verbergh, Z de erfgenamen van mr Cornelis Bruine de Jonge, W dhere strate, N arme dycktie [NB. In 1687 bevindt zich in de boedel van Anna Maria van Stapelen, wed. van Cornelis Bruijne, <i>het schuyrhoff</i> 1 G 131 R aan de noordstrate van het dorp; archief Weeskamer Goes]
1713	Juffr. Arnolda Charliers	Dignis Nollens	Seker huijs en schuere met de gevolge van dien gestaen op het noort eijnde van desen dorpe met 2 G 65 roeden, soo hoff als boomgaert, daaronder 150 roeden vroone gelegen in den bijganck 't samen gestaen en gelegen
1714	Schout Cornelis van Noorden	Simon Charliers [pastoor te Goes tot 1714, daarna Amersfoort], namens zijn zr. Arnolda Charliers	idem; [naastleggers] O Quijrijn Sijbrants timmerman erfgenamen, Z [1727: schout] Marinus Everts [Nagelkerke], W des Heerenstrate, N Jacobus Bruijne daarmede in pacht volgt van de kerke en armen alhier [het Langedijkje]
1738	Daniel van Noorden (voor $\frac{3}{4}$ , $\frac{1}{4}$ reeds competerende)	Erfgenamen van Adriaan van Noorden en Maria Danielse de Jonge	Woonhuijs genaemt <i>het Slodt</i> staande op 150 roeden eigen erve sijnde vroone; O de vercoopers, Z dijkgraaf Jan Haverhoek, W de Heerestrade, N de kerke alhier [het Lange- of Armendijkje] Tevens 100 roeden [vroone bij de Moerput] met 1 G 215 roeden, sijnde oost annex het voorgaande; O en Z Mevr. Van der Bilt, W dijkgraaf Jan Haverhoek en de koper, N het Lange Dijkte, samen 2 G 15 R [in totaal 2 G 165 R]



1762	Matthijs Kakebeeke	Gosewijnus Saaijmans [won. M'burg, eerder wednr. van Cornelia Minnaart, wed. van Daniel van Noorden]	Woonhuijs met sijn gevolg genaamt <i>het Slot</i> ende 250 roeden vroone; O den verkooper, Z Jan Haverhoek, W de Heerestrade, N de kerke alhier. Tevens 1 G 215 R boomgaard; O en Z Dhr. Van der Bilt, W den kooper, N de kerke alhier
1772	Adriaan Boone, tr. Hoedekenskerke 1741 Susanne Haverhoek	M. Kaakebeke	Woonhuijs met sijn gevolgt, genaamt <i>het Slot</i> staande op ambagtsheere Vrone in 't Noordende. Aldaar Vrone 0 G 150 R, aldaar 1 G 215 R, aldaar Vrone 0 G 100 R (samen 2 G 165 R); O dhr van Cloetinge, Z den schout Jan Haverhoek, W de strate, N de kerke alhier
1783	Cornelis van Damme de Jonge, tr. Cornelia Dekker	Susanna Haverhoek, wed. van Adriaan Boone	Welbetimmerde hofstede in den bijgang genaamt 't <i>Slot</i> op ambagtsheere vrone groot 150 R, aldaar 1 G 215 R en 100 R vroone; O de verkopersche, Z schout Haverhoek, W de strate, N de kerke alhier
<1793	Daniel Riemens		
1809	Cornelis Luk	Josina Berrevoets [overl. 1815], wed. van Daniel Riemens [overl. 1807], afkomstig uit Terneuzen	Een hegt, sterk en welbetimmerde hofsteede, No. 89, bestaande in een woonhuis, bakkeet, twee schuuren, een waagenhuis, en verdere getimmertens staande op 150 R vroone in den bijgang, aldaar 1 G 215 R en 100 roeden; O dhr Z.D. Van der Bilt van Cloetinge erven, W de straate, N de kerke Kloetinge, Z Cornelis Haverhoek
<1832	Jan Cornelisse Haverhoek		't Slot afgebroken (bron: Kadaster 1832)



Luchtfoto van Kloetinge (ca 1962): linksonder Hofstede Ravenstein met daarvoor in de bocht van het Noordeinde het weiland waar eertijds het Noordhof en 't Slot hebben gestaan.

# HET ADELLIJK GESLACHT VAN DEN BRAYNE IN KLOETINGE, BIEZELINGE EN 'S HEER ARENSKERKE

1. Colijn (Costijn) uten Poele (1292), tr. jkvr. Gheyle, grootmoeder van Colin Pieters (nr. 3), zij bezat een stuk land achter het klooster Jeruzalem te Biezeling (in de eerste helft van de 14<sup>de</sup> eeuw geschonken aan het klooster)

Uit dit huwelijk:

- i. Katerine Collins uten Poele (jkvr. Van Waynskinderen), overl. voor 1350, tante van Claas Janss van Cloetinge (heer van Waenskinderen), zij bezat in het ambacht van Kloetinge 1½ gemet land achter Riethoek bij "het oude werfje" (deze oude hoogwerf bevond zich ter hoogte van de spoorwegovergang tussen de Lewestraat en de Buys Ballotstraat) en heeft dit stukje land kort voor 1350 aan het klooster Jeruzalem te Biezeling geschonken
- ii. Pieter Collins, volgt 2
- iii. Willem Colijnssone
- iv. Hughe Colyns Wreeden (knaap in 1324), neef van Pieter Bruusz te 's Heer Arendskerke, tr. jkvr. Margareta Bruys f., zn. Colin Hughe Wreeden s. (dijkgraaf Stavenisse in 1355, overl. na 1395) en Pieter Hughe Wreeden s.

2. Pieter Collins van der Panne(n) (1323, 1340), ambachtsheer te Kloetinge (12 ½ gemet), in 1323 beleend met 70 gemet land in de Hinkelpolder, won. 's Heer Arendskerke in 1324, tr. Aachte Gillis Willems van der Westkerke uit Wolfaartsdijk, dr. van Gilles Willems van der Westkerke en Margaretha Hendricksdr., zij hertr. voor 1324 Wisse Heynrix sone Van Emelisse

Uit dit huwelijk:

- i. Collin Pieters van den Brayne, volgt 3
- ii. Gilles Pieters van Baarsdorp, dijkgraaf Watering Bewesten Yerseke in 1337
- iii. Pieter Pieters, ambachtsbezit in Sinoutskerke en Baarsdorp

3. Colin Pieters van den Brayne (Van der Pannen, Van Baarsdorp; 1331, 1353), in 1343 vermeld als neef van Willem Colijnssone (nr. 1.3), dijkgraaf Watering Bewesten Yerseke in 1341

4. Mr. Pieter Colins van den Brayne, ambachtsheer te Kloetinge en 's Heer Arendskerke, overl. voor 1429, tr. Adelysen Petersdr van den Poele (1395; 1402)

Uit dit huwelijk:

- i. Colin Pieters van den Brayne, volgt 5
- ii. Steven Pieters van den Brayne, overl. 1470, zijn 4 gemet 50 roeden vervallen aan de grafelijkheid en gekocht door broer Colin Pieters van den Brayne
- iii. Pieter Pieters van den Brayne

5. Colin Pieters van den Brayne, ambachtsheer te Kloetinge en 's Heer Arendskerke, overl. Kloetinge 1488 (begr. Kerk Kloetinge), tr. Jacobinum Heynderic Bouwensdr van Blans, overl. Kloetinge 1471 (begr. Kerk Kloetinge)

Uit dit huwelijk:

- i. Pieter Colins van den Brayne, in 1492 beleend met 9 gemet 117½ roeden tienden te 's Heer Arendskerke na het overlijden van zijn vader
- ii. Jkvr. Cornelia Cornelis Pietersdr van Brangge (Blans), overl. 1511 (begr. Kerk Kloetinge), zn. Mr. Jan van den Brangge, priester, overl. 1541 (begr. Kerk Kloetinge)
- iii. Floris Corneliszn, overl. 1488 (begr. Kerk Kloetinge)
- iv. Heyndric Cornelis Pieterssone, overl. 1504 (begr. Kerk Kloetinge), zn Cornelis Heynrick Cornelisz, overl. 1517 (begr. Kerk Kloetinge)

Ambachtsheren Kloetinge (begin 16<sup>de</sup> eeuw): Mr. Claes de Hondt: *gecommen van Joncvr. Cornelia Colijns (nr. 5.i) bij de breedte 12 ½ gemet*

Tot het geslacht Van den Brayne behoorden ook:

1. Boudijn van den Breyne, doodgeslagen te Bergen op Zoom in 1323
2. Elisabet van den Braine, priorin klooster Jeruzalem in 1329 en 1330
3. Hendrik Heinensz van den Braine, ambachtsheer te Weneldinge in 1331; zijn dochter Lisebette Heynrixdr van den Braine tr. Lauwereys Stronich te Antwerpen (in 1353 deed laatstgenoemde afstand van zijn vermeende rechten op de 1½ gemet land gelegen in Cloetinghe ambacht achter Riethoek)

Het adellijk geslacht Van den Brayne kwam oorspronkelijk uit 's Heer Arendskerke. In 1395 behoorden Pieter Colynszoon van den Brayne (nr. 4) en Colyn Hugenzoon (zoon van nr. 1.iv) tot de acht Heeren die toen het oude land van Heeraernoudskercke bezaten, zoals "hunne voorvaders dit bezeten hadden". In Kloetinge is hun ambachtsheerlijke bezit tussen begin 14<sup>de</sup> eeuw en begin 16<sup>e</sup> eeuw altijd beperkt gebleven tot 12 ½ gemet (een kleine 5 ha). Vermeldenswaard is wel dat de laatste nazaten, met uitzondering van Pieter Colins van den Brayne (nr. 5.1), in de kerk van Kloetinge begraven zijn en dat hun grafzerken aldaar tot op de dag van vandaag nog aanwezig zijn.

De precieze verbanden tussen de geslachten Van den Brayne en Van Waenskinderen zijn op basis van de bewaard gebleven bronnen helaas niet meer vast te stellen. De namen van beide geslachten leven echter nog wel voort in de naam van het gehucht Waenskinderen en ten zuidoosten daarvan in de Braanjendijk als onderdeel van de oude weg naar Kapelle.



## Het klooster Jeruzalem te Biezelinghe

Beschrijving (1546):

“Het was een groot  
gebouw met flinken toren  
en omringd door een  
hoogen muur  
waaromheen een vest of  
gracht”